آزار و اذیت جنسی در محل کار چیست؟

این منبع توضیح می‌دهد که بر اساس قانون کدام موارد آزار و اذیت جنسی محسوب می‌شود و این موضوع چه مفهوم دارد. همچنان مثال‌ها و نمونه‌هایی ارائه می کند که نشان می‌دهد آزار و اذیت جنسی بر اساس قانون چگونه می‌تواند باشد.

آزار و اذیت جنسی در محیط کار بر اساس قوانین حقوق بشر و قوانین مصئونیت محیط کار در سطح ولایتی، قلمرویی و فدرالی غیرقانونی است.

قانون چه چیزهایی را آزار و اذیت جنسی در محیط کار محسوب می‌کند؟

آزار و اذیت جنسی در محیط کار به اظهارات یا رفتارهای ناخواستهٔ جنسی یا مرتبط با جنسیت گفته می‌شود که ممکن است باعث شود یک کارمند احساس توهین، ترس یا تحقیر کند یا به طور معقول چنین درک شود که باعث این موارد می‌شود. این می‌تواند شامل محیط کار مسموم نیز باشد و ممکن است خارج از محل فزیکی کار هم رخ دهد.

این کار غیرقانونی است حتی اگر تنها یک بار رخ دهد یا بخشی از فرهنگ محیط کار باشد که در آن دربارهٔ جنسیت یا مسایل جنسی شوخی می‌شود. مهم نیست که شخص قصد توهین داشته باشد یا فکر می‌کرد رفتار او بی‌ضرر است؛ اگر این رفتار چنین تأثیر داشته باشد، همچنان غیرقانونی است.

معنای آن دقیقاً چیست؟

- **ناخواسته** یعنی چیزی که خواسته نشده، دعوت نشده، رضایت به آن داده نشده و قابل قبول نیست
- **جنسی یا مرتبط با جنسیت** یعنی رفتاری که به جنس یا جنسیت یک شخص مربوط باشد
- **اظهارنظرها** یعنی سخنان یا گفته‌هایی که به صورت شفاهی بیان می‌شوند
- **رفتار** یعنی رفتار فزیکی مانند لمس کردن؛ همچنان شامل اعمال غیرکلامی و رفتار بطور آنلاین، از طریق پیام کتبی یا تلیفون نیز می‌شود
- **بطور منطقی قابل درک** یعنی یک شخص بی‌طرف نیز موافق باشد که آن رفتار نادرست است
- **محیط کاری مسموم** یعنی محیط کاری‌ای که در آن فرهنگ شوخی‌ها، نمایش‌ها یا اظهارنظرهای جنسی یا مرتبط با جنسیت وجود دارد (بطور مثال محیط کار غیرمصئون، خصمانه یا ناسالم احساس می‌شود و شوخی‌ها، نمایش‌ها یا اظهارنظرهای جنسی یا مرتبط با جنسیت به امر عادی تبدیل می‌شوند)

مهم است که بدانید!

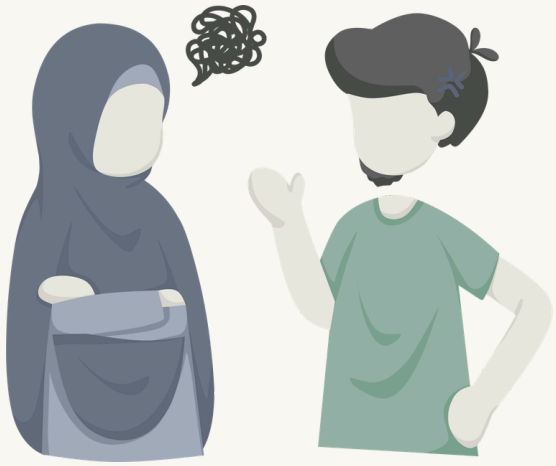
آزار و اذیت جنسی همیشه فقط مربوط به رفتار جنسی نیست. همچنان می‌تواند مربوط به برخورد نابرابر بر اساس جنسیت یا سوءاستفادهٔ فردی از قدرت خود باشد. این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که یک شخص دارای مقام یا صلاحیت از جنسیت یا سکس برای خجالت دادن، ترساندن یا کنترول یک کارمند استفاده کند.

اما همچنان...

آزار و اذیت جنسی فقط از سوی مدیر یا سرپرست صورت نمی‌گیرد. می‌تواند از جانب همکاران در سطح مشابه، افرادی که شما سرپرستی می‌کنید، قراردادیان بیرون از نهاد یا مشتریان نیز رخ دهد. همه این‌ها آزار و اذیت جنسی محسوب می‌شود.

آزار جنسی علیه زنان مسلمان شامل کلمات یا رفتارهای جنسی یا مبتنی بر جنسیت است که همچنان با نژاد و مذهب آنان مرتبط می‌باشد. این نوع آزار اغلب با آنچه زنان دیگر تجربه می‌کنند متفاوت به نظر می‌رسد.

نمونه‌هایی از رفتارهایی که قانون آن‌ها را آزار جنسی محسوب می‌کند:

- اظهارنظر درباره ظاهر شما (مثلاً درباره آنچه می‌پوشید، حجاب شما، نقاب شما، گفتن اینکه بیشتر خود را بپوشانید یا کمتر خود را بپوشانید)
- اظهارنظر درباره حالت مدنی (مثلاً درباره زندگی زناشویی شما، مادر مجرد بودن، تمایل به ازدواج با شما، یا اینکه کسی نخواهد با شما ازدواج کند)
- اظهارنظرهای منفی درباره جایگاه زنان در اسلام (بطور مثال اینکه زنان در این دین ذاتاً پایین‌تر از مردان هستند، یا روایت‌هایی درباره "نجات دادن" زنانِ به اصطلاح تحت ستم از این دین)

- اقدامات با ماهیت جنسی که متوجه شخص خاصی نیستند، مانند نمایش دادن یا منتشر کردن مطالب توهین‌آمیز جنسی
- خیره شدن نامناسب، نگاه هوس‌آلود، سوت زدن یا درخواست در آغوش گرفتن
- توجه عاشقانه یا جنسی از سوی فردی که در موقعیت قدرت قرار دارد، زمانی که احساس می‌کنید نمی‌توانید بدون آسیب رسیدن به وظیفه و/ یا مسلک تان نه بگویید

- ادامه دادن به دنبال کردن یک رابطهٔ عاشقانه پس از اینکه شما نه گفته‌اید، حتی اگر در ابتدا موافقت کرده باشید
- شوخی‌های جنسی، توهین‌ها، تهدیدها، شایعات یا نام‌گذاری‌های تحقیرآمیز
- اظهارنظرها بر اساس جنسیت، از قبیل اظهارنظر درباره گرایش جنسی، هویت جنسیتی یا بیان جنسیتی یک شخص
- تماس فزیکی مانند لمس کردن، دست زدن یا نیشگون گرفتن
- اظهارنظرهایی که زنان را تحقیر می‌کند یا توانایی‌های آن‌ها را زیر سوال می‌برد (بطور مثال اینکه زنان از مردان بدتر هستند، برای برخی کارها مناسب نیستند، کم‌هوش‌تر هستند، حس شوخ‌طبعی ندارند یا مطیع هستند)
- تجاوز جنسی، به این معنا که یک شخص بدون رضایت، شخص دیگری را به‌گونه‌ای با ماهیت جنسی لمس کند

نمونه‌هایی از اینکه آزار جنسی در محیط کار برای زنان مسلمان چگونه می‌تواند ظاهر شود:

نادیه و هدا همکاران مسلمان هستند. هدا حجاب می پوشد اما نادیه نه. یکی از همکاران آن‌ها را با هم مقایسه می‌کند، به هدا می‌گوید برای اینکه مانند نادیه "زیبا" باشد باید از پوشیدن حجاب خودداری کند و می‌گوید هیچ‌کس نخواهد خواست با او ازدواج کند. همچنان آن همکار نادیه را "ملکه زیبایی" صدا می‌کند. با این حال، هدا و نادیه همچنان همان فرصت‌ها، همان پروژه‌هایی که امکان پیشرفت فراهم می‌کند و همان ارزیابی‌های عملکرد خوب را مانند سایر همکاران غیرمسلمان خود دریافت می‌کنند. هر دو، هدا و نادیه با آزار جنسی در محیط کار مواجه هستند.

مدیر شما یک روز در شام به شما پیام می‌دهد که شما بسیار زیبا هستید و او دوست دارد شما را بهتر بشناسد. شما پاسخ می‌دهید که تشکر و شما متاهل هستید. مدیر شما معذرت خواهی می‌کند. شام روز بعد، مدیر شما دوباره به شما پیام می‌دهد و می‌پرسد که چه کار می‌کنید. شما اشاره می‌کنید که خسته هستید و تازه آشپزی شام را تمام کرده‌اید. او پاسخ می‌دهد که اگر شما با او ازدواج کرده بودید، بیشتر از همسرتان از شما قدردانی می‌کرد. شما پاسخ می‌دهید که تشکر. این رود برای دو هفته ادامه می‌یابد. شما احساس ناراحتی می‌کنید، اما به او نمی‌گویید که این کار را متوقف کند، زیرا از دست دادن وظیفه خود می‌ترسید. حتی اگر شما نه نگویید و این رفتار در محل کار رخ ندهد، این آزار جنسی در محیط کار محسوب می‌شود.

یک مدیر رستورانت مسلمان بطور مکرر از یک پیشخدمت مسلمان که حجاب نمی‌پوشد انتقاد می‌کند، درباره لباس او اظهار نظر می‌کند، می‌گوید باید موهایش را بپوشاند و می‌گوید که او "بی‌حیا" به نظر می‌رسد. او این اظهارات را هنگام یک قطعه بازی پس از ساعات کاری با همکاران مطرح می‌کند و همچنان در این باره برای آن همکاران پیام کتبی و پیام صوتی ارسال می‌کند. حتی اگر پیشخدمت در آنجا حضور نداشته باشد و این رفتار در محل کار رخ نداده باشد، این آزار جنسی در محیط کار محسوب می‌شود.

نمونه‌هایی از آنچه که هیأت‌های رسیدگی و محاکم در کانادا به عنوان آزار جنسی در محیط کار تشخیص داده‌اند:

- یک کارمند ناراضی شایعاتی درباره مدیر زن خود پخش کرد و گفت که او با رئیس شرکت رابطه دارد و تنها با "برقراری روابط جنسی برای پیشرفت" به مقام بالا رسیده است.
- یک گروهبان ناظر پولیس بطور مداوم از کار یک پاسبان زن جوان انتقاد می‌کرد و بارها در حضور سایر همکاران او را به‌جای "پاسبان" با عنوان "خانم" خطاب می‌کرد.
- در جریان مصاحبه‌ها برای سمت کارآموزی در یک شرکت حقوقی، یکی از شرکای ارشد از کنار آن‌ها عبور کرد و با اشاره به یک نامزد زن به یکی از اعضای زن تیم استخدام گفت: "او را استخدام کنید. او از نظر ظاهری خوشایند است." این رفتار آزار جنسی نسبت به هر دو، نامزد و عضو تیم استخدام محسوب می‌شود.
- یک مادر مجرد اظهارات و رفتارهای جنسی ناخواسته از سوی سرپرست خود را تحمل کرد و از ترس از دست دادن وظیفه خود وارد رابطه‌ای جنسی شد. او نه نگفت و رفتار او را نیز گزارش نکرد. پس از آنکه کارفرما او را به محل دیگری منتقل کرد، او به سرپرست خود گفت که این رفتار را متوقف کند، اما او به وی تجاوز جنسی کرد. هنگامی که او آزار و اذیت را گزارش داد، هر دو برطرف شدند تجاوز جنسی و رابطه قبلی غیررضایتی بود و به دلیل ترس او از بیکاری به او تحمیل شده بود. اخراج او توسط کارفرما غیرقانونی بود.
- یک زن جوان از سوی کارفرمای خود، که مرد بسیار مسن‌تر و دوست خانواده‌اش بود، در خطر پیش‌روی‌های ناخواسته و تماس فزیکی ناخواسته قرار گرفت. این وضعیت با دعوت کارفرما از او به یک سفر شبانه با قایق آغاز شد؛ سپس در حادثه‌ای دیگر او را به مکانی خلوت برد و درباره زندگی عاطفی‌اش سوال کرد؛ و بعد در یک سفر کاری با او تماس فزیکی ناخواسته برقرار کرد و احساسات عاشقانه خود را ابراز نمود. هیئت رسیدگی اشاره کرد که نقش دوگانه کارفرما به‌عنوان دوست خانواده و همچنان کارفرما تأثیر منفی قابل توجهی بر این زن جوان داشته است.
- یک سرپرست زن ساختمان توسط دو مستأجر مرد مورد آزار جنسی و تهدید قرار گرفت. وقتی او این موضوع را گزارش کرد، کارفرمایش آن را به‌عنوان یک "مسئلهٔ جنایی" رد کرد و به او گفت که به پولیس مراجعه کند. او به دلیل استرس به رخصتی طبی رفت و سپس اخراج شد. محکمه حکم داد که این رفتار آزار جنسی بوده و کارفرما در مصئون نگه داشتن محیط کار او کوتاهی کرده است. محکمه بیان کرد که کارفرما باید در این زمینه پالیسی می‌داشت، آموزش ارائه می‌داد، کامره‌های امنیتی نصب می‌کرد، روشی برای ثبت شکایت‌ها ایجاد می‌کرد، حادثه را بررسی می‌کرد و اقداماتی برای حفاظت از امنیت او انجام می‌داد.

وتدوین‌شده توسط شورای زنان مسلمان کانادا *(CCMW)* به‌عنوان بخشی از پروژه مداخلات محیط کار در مورد آزار جنسی *(WISH)*.

این منبع معلومات حقوقی عمومی ارائه می‌دهد و مشاوره حقوقی محسوب نمی‌شود.
تمویل شده توسط وزارت عدلیه کانادا.

© *CCMW 2026* / به روز شده: مارچ *2026*

Canadian Council of Muslim Women (CCMW)
Le conseil canadien des femmes musulmanes (CCFM)

Department of Justice Canada
Ministère de la Justice Canada